

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSİYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiқ o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITSION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуқабар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSİYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGİYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI.....	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGİYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LAHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEXNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Xurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI METODOLOGIK TAKOMILLASHTIRISH MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firuza Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumom'inovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTIONAL MEXANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	

“YASHIL IQTISODIYOT”, EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT

Ibragimova Saodat Abdumo‘minovna

TDTU professori;

ORCID [0000-0001-6230-8009]

saodatib@yandex.com

Annotatsiya. Maqolada barqaror rivojlanish konsepsiyasini amalga oshirish sharoitida O‘zbekistonda yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish, ekologik barqarorlikni ta‘minlash, ekologik madaniyat va “yashil” iqtisodiyotning ahamiyati hamda ustuvor yo‘nalishlari, istiqbolda ushbu rivojlanish modelini qo‘llash samaradorligi tahlil qilingan. Shuningdek, ekologik madaniyatni shakllantirish, samarali ekologik siyosatni yuritish va “yashil” o‘sishni kompleks baholashning asosiy bosqichlari yoritilgan.

Kalit so‘zlar: “yashil” iqtisodiyot, “yashil” o‘sish, ekologik barqarorlik, ekologik madaniyat, barqaror rivojlanish, eco-innovatsiya, yangi rivojlanish modeli, ekologik xavf-xatarlar, ekologik-iqtisodiy indikatorlar, barqaror taraqqiyot maqsadlari, qayta tiklanuvchi energiya.

Abstract. The article examines the main stages of implementing the principles of a green economy in Uzbekistan in the context of sustainable development. It analyzes approaches aimed at ensuring environmental sustainability, highlights the importance and priorities of environmental culture and the green economy, and evaluates the effectiveness of applying this development model in the future. In addition, the paper provides a comprehensive assessment of environmental policy effectiveness and green growth.

Key words: green economy, green growth, environmental sustainability, environmental culture, sustainable development, eco-innovation, new development model, environmental risks, environmental and economic indicators, sustainable development goals, renewable energy.

Аннотация. В статье рассматриваются основные этапы внедрения принципов «зелёной» экономики в Узбекистане, направленные на обеспечение экологической устойчивости. Проанализированы значение и приоритетные направления формирования экологической культуры и «зелёной» экономики, эффективность применения данной модели развития в перспективе, а также проведена комплексная оценка результативности экологической политики и «зелёного» роста в контексте реализации концепции устойчивого развития.

Ключевые слова: «зелёная» экономика, «зелёный» рост, экологическая устойчивость, экологическая культура, устойчивое развитие, экоинновации, новая модель развития, экологические риски, эколого-экономические показатели, цели устойчивого развития, возобновляемая энергия.

KIRISH

Mamlakatimizning yangi rivojlanish bosqichida barcha sohalar qatori atrof-muhitni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish hamda ekologik muammolarning inson salomatligiga salbiy ta'sirining oldini olish borasida amalga oshirilayotgan ishlar barqaror rivojlanishning muhim kafolati bo'lib xizmat qilmoqda. Mamlakatimizda 2025-yilning “Atrof-muhitni asrash va yashil iqtisodiyot yili” deb e'lon qilinishi zamirida ekologik barqarorlikni ta'minlash, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish hamda yashil texnologiyalarni keng joriy etish kabi ustuvor maqsadlar mujassam.

Mazkur tashabbus ekologik muammolarga e'tiborni kuchaytirish, atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha innovatsion yondashuvlarni ilgari surish hamda aholi ongida ekologik madaniyatni shakllantirishga qaratilgan. Jumladan, davlatimiz rahbari Sh. Mirziyoyevning “O‘zbekiston – 2030” strategiyasini “Atrof-muhitni asrash va “yashil iqtisodiyot” yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi farmoni qabul qilindi. Mazkur hujjatda “Atrof-muhitni asrash va “yashil iqtisodiyot” yilida mamlakat rivojlanishining ustuvor yondashuvlari” sifatida bir qator muhim vazifalar belgilab berildi.

Shuningdek, 2030-yilgacha bo‘lgan davrda aholining ekologik madaniyatini yuksaltirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risidagi qaror huquqiy asoslarni mustahkamlash borasidagi ishlarning mantiqiy davomi bo‘lib,

yurtdoshlarimizda ekologik madaniyatni yanada yuksaltirishga xizmat qilishi bilan ahamiyatlidir. Davlat dasturiga ko'ra, aholini atrof-muhitni muhofaza qilish jarayonlariga faol jalb etish, ekologik qonunchilikni takomillashtirish hamda yosh avlodga ekologik tarbiya berish bo'yicha keng qamrovli tadbirlar rejalashtirilgan.

Ekologik xavfsizlik nafaqat bugungi sog'lig'imiz, balki kelajak avlod farovonligi uchun ham nihoyatda muhim hisoblanadi. Shu bois, fuqarolarni atrof-muhitni muhofaza qilishga faol jalb etish va ularning ekologik ongini shakllantirish bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biridir [1].

MAVZUGA DOIR ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekistonda Prezident farmonlari, hukumat qarorlari, tarmoq strategiyalari va rejalaridan iborat bir qator normativ-huquqiy hujjatlarning qabul qilingani davlatning soha istiqboliga e'tibori yuqori ekanligidan dalolat beradi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi PQ-4477-sonli qaroriga muvofiq, O'zbekiston Respublikasining 2019–2030-yillarga mo'ljallangan "Yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi" tasdiqlangan. Mazkur hujjatda resurslardan oqilona foydalanish, energiya samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish hamda ekologik xavfsizlikni mustahkamlash kabi ustuvor yo'nalishlar belgilab berilgan.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 25-noyabrdagi "Respublika hududlarida o'rmonzorlar, shuningdek, Orol dengizi va Orolbo'yi hududlarida 'Yashil qoplamalar' barpo etish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 745-son qarori ekologik muammolarni yumshatish va iqlimga moslashuv choralari kuchaytirishga qaratilgan muhim huquqiy asoslardan biri hisoblanadi. Ushbu qarorda "yashil" transportni rivojlantirish, "yashil" kreditlash va venchur moliyalashtirish mexanizmlarini bosqichma-bosqich joriy etish orqali ekologik barqarorlikka erishish vazifalari belgilangan.

Mavzuga doir ilmiy adabiyotlarda "yashil iqtisodiyot" konsepsiyasi barqaror rivojlanishning zamonaviy modeli sifatida keng yoritiladi. Xususan, UNEP hamda OECD kabi xalqaro tashkilotlar yashil iqtisodiyotni ekologik xavflarni kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish va ijtimoiy farovonlikni oshirishga xizmat qiluvchi rivojlanish yo'li sifatida talqin qiladi. Jahon banki va xalqaro moliya institutlari hisobotlarida esa "yashil" transformatsiyaning investitsiya oqimlari, innovatsiyalar va ish o'rinlari yaratishdagi iqtisodiy samaralari alohida ko'rsatib o'tiladi.

Mahalliy tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlarda ham ushbu yo'nalishning nazariy va amaliy asoslari yoritib berilgan. Jumladan, S. Ibragimova va F. Abdulazizovlarning (2025) "Новый Узбекистан и основные направления развития 'зелёной' экономики" nomli ilmiy maqolasida tabiiy resurslardan tejamkor foydalanish, ekologik texnologiyalarni joriy etish hamda yashil iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish masalalari tahlil qilingan. Mualliflar ekologik modernizatsiyani iqtisodiyotning uzoq muddatli raqobatbardoshligini oshiruvchi omil sifatida baholab, yashil innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash zarurligini ta'kidlaydilar.

Shu bilan birga, xorijiy tadqiqotlarda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida davlat siyosati, soliq va kredit imtiyozlari, ekologik standartlar, "yashil" moliyalashtirish instrumentlari (yashil obligatsiyalar, ESG kreditlash, karbon bozor mexanizmlari) muhim rol o'ynashi ko'rsatib berilgan. Ayniqsa, qayta tiklanuvchi energiya loyihalarini kengaytirish, energiya samaradorligini oshirish va chiqindilarni qayta ishlash tizimini rivojlantirish bo'yicha kompleks yondashuvlar amaliy natija berishi ilmiy manbalarda asoslangan.

Umuman olganda, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish bo'yicha huquqiy va institutsional asoslar shakllanib bormoqda. Biroq mavjud ilmiy ishlarda yashil iqtisodiyot tamoyillarini amalga oshirish samaradorligini ekologik-iqtisodiy indikatorlar asosida kompleks baholash, ekologik madaniyatni shakllantirish mexanizmlari hamda "yashil" o'sishning hududiy xususiyatlarini chuqur tahlil qilish masalalari nisbatan kam yoritilgan. Shu bois, ushbu yo'nalishda qo'shimcha tadqiqotlar olib borish va ilmiy-amaliy yondashuvlarni kengaytirish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Adabiyotlarni qiyosiy-tanqidiy tahlil qilish, ta'lim sohasiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish va kuzatish, ilg'or tajribalarni o'rganish hamda umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilishga qaratilgan kompleks metodologik yondashuv qo'llanilib, induktiv va deduktiv xulosalash, statistik hamda iqtisodiy tahlil usullari asosida tadqiqot natijalari shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Davlatimiz rahbari Sh. Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasida mamlakatda atrof-muhitni muhofaza qilish va ekologik vaziyatni yaxshilash masalalariga alohida e'tibor qaratilgan bo'lib, atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlarini belgilash, tabiatni muhofaza qilish sohasidagi qonun hujjatlari buzilishlarining profilaktikasi, ularni aniqlash hamda oldini olishning samarali mexanizmlarini joriy etish,

davlat organlari, xo'jalik yurituvchi subyektlar rahbarlari va fuqarolarning shaxsiy javobgarligini kuchaytirish, shuningdek, 2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarga erishishni ta'minlash maqsadida 2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish hamda ekologik ta'limni rivojlantirish konsepsiyalari ishlab chiqildi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-oktyabrdagi PQ-4477-son qarori bilan 2019–2028-yillar davrida qattiq maishiy chiqindilar bilan bog'liq ishlarni amalga oshirish dasturi hamda 2019–2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasi tasdiqlandi. Mazkur hujjatlar atrof-muhitning joriy holatini tahlil qilish, global va mintaqaviy ekologik muammolarni aniqlash, yangi ekologik xavf-xatarlarning oldini olish va aholining hayot sifatini yaxshilashga qaratilgan ijtimoiy-iqtisodiy jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi.

2022–2030-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi hamda "yashil iqtisodiyot"ga o'tish konsepsiyasi kesimida qabul qilingan "yo'l xaritalari"da belgilangan vazifalar yashil iqtisodiyotni rivojlantirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini kengaytirish, suvni tejovchi texnologiyalarni joriy etish, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik standartlarni takomillashtirishga qaratilgan bo'lib, quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. Elektr energetikasi sohasida 2030-yilgacha qayta tiklanuvchi energiya manbalari hajmini sezilarli darajada oshirish maqsad qilingan bo'lib, bunda energiya ishlab chiqarishdagi "yashil" quvvatlar ulushini kamida 25–30 foizga yetkazish rejalashtirilgan. Shuningdek, quyosh va shamol energetikasidan olinadigan umumiy quvvatni 12 GVt gacha yetkazish ko'zda tutilmoqda (7 GVt quyosh, 5 GVt shamol). 2040-yilga borib O'zbekiston toza energiya manbalari bo'yicha Markaziy Osiyo mintaqasida yetakchi davlatlardan biriga aylanishi maqsad qilingan.

2. Suv resurslarini boshqarish va qishloq xo'jaligida tejamkor texnologiyalarni joriy etish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan. 2030-yilga borib tomchilatib sug'orish va boshqa tejamkor sug'orish tizimlari joriy etilgan maydonlar hajmi jami sug'oriladigan yerlarning 50 foizdan ortig'ini tashkil etishi rejalashtirilgan. Suv sarfini qisqartirish evaziga yiliga 3–4 mlrd m³ suvni tejash, kimyoviy o'g'itlardan foydalanishni bosqichma-bosqich kamaytirish, organik dehqonchilik tamoyillarini kengaytirish hamda sertifikatlangan ekologik mahsulotlar eksportini oshirish bo'yicha aniq "yo'l xaritalari" ishlab chiqilgan.

3. Chiqindilarni qayta ishlash va ularni ekologik xavfsiz utilitatsiya qilish masalasi ham kelgusi 10 yillikning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. 2025-yil yakuniga qadar maishiy chiqindilarni qayta ishlash darajasini 40 foizdan oshirish, 2030-yilgacha esa 60 foizga yetkazish belgilangan. Ushbu maqsadlarga erishish uchun davlat-xususiy sheriklik doirasida chiqindilarni saralash va qayta ishlash klasterlarini tashkil etish, raqamli monitoring tizimlarini joriy etish hamda chiqindidan energiya ishlab chiqarish (waste-to-energy) loyihalarini amalga oshirish nazarda tutilgan.

4. Iqtisodiy o'sishni dekarbonizatsiya qilish va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish bo'yicha O'zbekiston Parij iqlim kelishuvi doirasidagi majburiyatlaridan kelib chiqib, 2030-yilgacha uglerod chiqindilarini kamida 35 foizga qisqartirishni rejalashtirgan. Shuningdek, kelgusida iqtisodiyotning deyarli barcha sohalarida raqamlashtirish asosida uglerod chiqindilarini doimiy monitoring qilib borish maqsad qilingan.

5. Xalqaro hamkorlik va yashil moliyalashtirish masalasi ham hukumat e'tibor markazida bo'lib, konsepsiyaga ko'ra, 2030-yilgacha "yashil iqtisodiyot"ning barcha yo'nalishlarini rivojlantirish uchun kamida 8–10 mlrd AQSH dollari miqdorida investitsiya talab qilinadi. Xususan, Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki, BMTning tegishli jamg'armalari hamda BAA kabi xorijiy davlatlar bilan ko'plab loyihalar bo'yicha kelishuvlarga erishilgani investorlar uchun qulay muhit yaratishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, O'zbekistonda "yashil" obligatsiyalar chiqarish, "yashil" kreditlash va atrof-muhitni muhofaza qilish jamg'armalarini shakllantirish orqali mahalliy mablag'larni jalb etish rejalashtirilgan [2].

Atrof-muhitning joriy holati tahlili, global va mintaqaviy ekologik muammolar, yangi ekologik xavf-xatarlar aholining hayot sifatini yaxshilash borasida olib borilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy jarayonning ajralmas qismi hisoblangan bu konsepsiya ko'rsatib o'tilgan davrda atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlarini belgilaydi hamda davlatning barqaror rivojlanishini ta'minlash imkonini beradi. Qarorga muvofiq, bu boradagi ishlar natijasida 2030-yilgacha maktabgacha ta'lim tashkilotlarining 3,3 million tarbiyalanuvchisida ekologik madaniyatni shakllantirish, 4,2 million maktab o'quvchisi, o'rta maxsus va kasbiy ta'lim tizimi tashkilotlarining 400 ming o'quvchisi hamda 1,9 million talabaning ekologik ta'lim-tarbiyasini mustahkamlash, ularning ekologik madaniyatini yuksaltirish maqsad qilingan [3].

Ekologik madaniyat — odamlarning atrof-muhit bilan munosabatidagi o'zgaruvchan muvozanatni ekologik madaniy xulq-atvor orqali saqlab turish uchun jamiyatga ommaviy joriy etiladigan umummadaniy ekologik bilimlar, qadriyatli mo'ljallar, xulq-atvor me'yorlari va qoidalari majmuidir. Ekologik ma'rifat esa shaxsni ekologik qonuniyatlarga muvofiq ekologik ongli va madaniyatli shaxs sifatida kamol topishini ta'minlovchi ekologik ta'lim va tarbiyani o'z ichiga olgan yaxlit jarayon sifatida izohlanadi. Ekologik ta'limni jamiyatda tarixan shakllangan ijtimoiy ekologik tajribaning avloddan-avlodga o'tkazilishi va o'zlashtirilishi, ekologik tarbiyani esa ekologik

qoidalar hamda yo'lyo'riqlar vositasida ekologik axloq va xulq-atvor fazilatlarining egallanishi sifatida qarash mumkin [5].

“Yashil” iqtisodiyot va ekologik madaniyatning asosiy yo'nalishlari:

- ekologik madaniyatni shakllantirish;
- barqaror rivojlanish;
- tabiiy resurslarni tejash;
- “yashil kelajak”;
- ekologik toza ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash orqali kelajak avlod uchun toza atrof-muhitni asrab qolish.

Ushbu yondashuv iqtisodiy o'sish va atrof-muhit muhofazasi o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga xizmat qilib, ekologik xavfsiz va barqaror kelajakni barpo etishga yo'naltirilgan [6].

Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT) tomonidan ilgari surilayotgan “Barqaror rivojlanish” konsepsiyasi dunyo mamlakatlarining ustuvor maqsadiga aylangan bo'lib, bunda yuqori iqtisodiy o'sishga erishish maqsadi barqaror rivojlanish tamoyillari bilan uyg'unlashmoqda. Bu esa jahon iqtisodiyotining barcha yo'nalishlari — qishloq xo'jaligi, sanoat, transport, moliya, energetika va qurilish sohalari “yashil” tamoyillar asosida rivojlanishi muhimligini anglatadi. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirish hamda O'zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o'tish strategiyasi doirasida “yashil” va inklyuziv iqtisodiy o'sishni ta'minlash, resurs tejashni kengaytirish bo'yicha aniq vazifalar belgilangan. Unga ko'ra, iqtisodiyotni “yashil”lashtirishga dunyo YAIMning 2 foizini investitsiya qilish 2011–2050-yillar davomida hozirgi va kelajakdagi uzoq muddatli o'sish sur'atlarini ta'minlaydi hamda iqlim o'zgarishi, suv tanqisligi va ekotizim xizmatlarining yo'qolishi bilan bog'liq xavflarning oldini olishga xizmat qiladi [7].

Barqaror taraqqiyot doimiy miqdoriy o'sish emas, balki ekologik va ijtimoiy xususiyatlar inobatga olingan holda “nizosiz” rivojlanishni anglatadi. Bu jarayonda inklyuziv barqaror o'sish konsepsiyasining asosiy qoidalar — iqtisodiyot o'sishi va ijtimoiy muammolarni hal etish o'rtasidagi kuchli bog'liqlik, daromadlarni adolatli taqsimlash, aholining ehtiyojmand qatlamlariga alohida e'tibor qaratish orqali ifodalanadi. “Yashil” iqtisodiyot esa energiya va resurs tejash, uglerod chiqindilarini kamaytirish, sof energiyadan foydalanadigan transport, muqobil energiya manbalari, organik qishloq xo'jaligi, ekodevelopment va ilg'or logistika tamoyillariga asoslanadi. O'zbekiston Respublikasida barqaror taraqqiyot maqsadlari iqtisodiyotni isloh qilishning asosiy prinsiplaridan biri bo'lib, innovatsiyaga asoslangan bozor mexanizmlari tabiatni muhofaza qilish va ijtimoiy siyosat bilan uyg'unlashmoqda.

Atrofdagi tabiiy muhitni monitoring qilish tizimini modernizatsiyalashga ustuvor ahamiyat berilmoqda, bu esa mavjud muammolarni kompleks hal qilish imkonini yaratadi. Qattiq maishiy chiqindilarni davlat-xususiy sheriklik asosida utilizatsiya qilish va qayta ishlash texnologiyalarini joriy etgan holda, chiqindilarni kompleks boshqarish klasterlari shakllantirilmoqda. Bu jarayon O'zbekistonning iqlim va geografik xususiyatlari, noyob ekotizimlari, energiya sarfini kamaytirish, iqtisodiyot va ijtimoiy sohalarda energiya tejavchi texnologiyalarni joriy etish bo'yicha innovatsion siyosat ustuvorliklari bilan izohlanadi [9].

BMT (Atrof-muhit bo'yicha dastur — UNEP, Osiyo va Tinch okeani uchun iqtisodiy va ijtimoiy komissiya — ESKATO va boshqalar), Global “yashil” o'sish instituti (Global Green Growth Institute — GGGI) kabi xalqaro tashkilotlar “yashil o'sish” strategiyasini ilgari surishda faol ishtirok etmoqda. Uzoq muddatli istiqbolda “yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirish modelining samaradorligi energetika, chiqindilarni utilizatsiya qilish, “yashil” texnologiyalarni joriy etish kabi sektorlarda erishiladigan natijalar bilan baholanadi [10].

“Yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirishning ekologik-iqtisodiy indikatorlarini tahlil qilish va hisob-kitob qilish katta ahamiyatga ega. Modelning samaradorligi “yashil iqtisodiyot”ga o'tishni ta'minlashning iqtisodiy mexanizmlari natijadorligi hamda u bilan bog'liq ijtimoiy-iqtisodiy va ekologik oqibatlar bilan izohlanadi. Istiqbolda “yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirish modelini qo'llash samaradorligi energetika, chiqindilarni utilizatsiya qilish, “yashil” texnologiyalar, “yashil” transport, “yashil” qurilish va suv resurslarini oqilona boshqarish kabi yo'nalishlar orqali baholanadi [11].

Ushbu sharoitda ekologik innovatsiyalarga e'tiborni kuchaytirish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash bilan birga yuqori ekologik tahdid mavjud hududlarda ekotizimni kompleks va lokal qayta tiklash, ekologik monitoring va prognozlash samaradorligini oshirish, shuningdek, “ko'k” investitsiyalarni jalb qilish va iqlim o'zgarishlariga moslashish bo'yicha iqtisodiy mexanizmlar yaratish masalalari dolzarb hisoblanadi.

O'zbekistonning “Yashil o'sish va global maqsadlar uchun hamkorlik” (P4G) tashabbusi ham so'nggi yillarda ilgari surilgan yirik xalqaro loyihalardan biri bo'lib, “yashil rivojlanish” yo'lini tanlagan mamlakatlar va shaharlar uchun hamkorlik platformasi vazifasini bajaradi. Mazkur platforma doirasida ishtirokchilar “yashil iqtisodiyot”ga o'tishga yordam beradigan innovatsion yechimlar yaratish bo'yicha hamkorlik qiladi. “P4G” institutsionallashtirilgan tuzilma sifatida nufuzli xalqaro birlashmalar va moliyaviy institutlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadi. Ushbu imkoniyatlar O'zbekiston uchun “yashil iqtisodiyot” strategiyasini amalga oshirishda zarur

investitsiyalarni jalb etish, aholi turmush tarzini yaxshilash, hayot sifatini oshirish, shaharlarning yashash uchun qulayligini kuchaytirish hamda mintaqada ekologik muvozanatni tiklashga xizmat qilishi kutilmoqda [12].

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonning ekologik xavfsizlik sohasida olib borayotgan siyosati respublika taraqqiyotida muhim ahamiyat kasb etib, tabiatga nisbatan bo'layotgan antropogen va texnogen ta'sirlar sharoitida atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida olib borilayotgan chora-tadbirlar nafaqat respublikada, balki butun Markaziy Osiyo mintaqasida ekologik vaziyatni yanada yaxshilashga xizmat qiladi. Prezidentimiz tomonidan ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha ilgari surilgan konstruktiv tashabbuslar nafaqat mamlakatimiz, balki mintaqa davlatlarining ekologik xavfsizligi va barqarorligini ta'minlash, global tusdagi ekologik muammolarni bartaraf etish, iqlim o'zgarishlarining oldini olish hamda unga moslashish yo'lidagi yechimlarni belgilash bilan birga, mintaqa davlatlari aholisi uchun qulay atrof-muhitni ta'minlashga xizmat qiladi. Qaror ijrosi umumxalq harakati sifatida butun jamiyatda, jumladan, mamlakatimiz aholisida ijtimoiy mas'uliyatni oshirishga qaratilgan muhim huquqiy asosdir. Bu esa har birimiz kelajagimiz uchun, yashil va sog'lom hayot uchun ekologik madaniyatni umumxalq qadriyatiga aylantirishga kirishishimiz, shu yo'l bilan kelajak avlodlarga barqaror, xavfsiz va farovon hayot qurish zaruratini ko'rsatadi.

Barqaror rivojlanish konsepsiyasini amalga oshirish sharoitida O'zbekistonning innovatsion, ekologik yo'naltirilgan rivojlanish modelining shakllari va mexanizmlarini rivojlantirish tabiatning alohida elementlarini muhofaza qilishdan ekologik tizimlarni muhofaza qilishga o'tishni, inson yashaydigan muhitning optimal parametrlarini kafolatlashni hamda iqtisodiyot sohasini "yashil iqtisodiyot" tamoyillari asosida rivojlantirish mexanizmlari bilan o'zaro aloqalarni uyg'unlashtirishni talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. 2019 — 2030 yillar davrida O'zbekiston Respublikasining «yashil» iqtisodiyotga o'tish Strategiyasini tasdiqlash to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 04.10.2019 yildagi PQ-4477-son qarori.
2. Ibragimova S. Green economy concept and features its formation INNOVATIONS IN TECHNOLOGY AND SCIENCE EDUCATION, VOLUME 4, ISSUE 29, 2025, 99-105p.
3. Ibragimova S. New Uzbekistan and main directions development of a green economy. World Bulletin of Management and Law (WBML) Available Online at: <https://www.scholarexpress.net> Volume -43, February-2025, 52-55p.
4. Ibragimova S. Problems and prospects of the transition to a "green" economy in Uzbekistan. "Universal Journal of Law, Finance And Applied Sciences" February 2025, 54-59 p.
5. Ибрагимов С., Абдулазизов Ф. НОВЫЙ УЗБЕКИСТАН И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ // Talqin va tadqiqotlar. — 2025. — №. 1 (59).
6. Ibragimova S. Priority areas of the green economy in sustainable economic development. American Journal of Business Manajement, Economics and Banking Issn (E): 2832-8078 volume 22., march-2024, p 112-116.
7. ХУСАИНОВ Р. Р. ВОЗОБНОВЛЯЕМЫЕ ИСТОЧНИКИ ЭНЕРГИИ КАК ОСНОВА ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ // SCIENCE. — 2025. — Т. 4. — №. S1-2. — С. 94-102.
8. Husainov R., Ibragimova S. Financial literacy in uzbekistan // Interpretation and researches. — 2024. — Т. 2. — С. 24.
9. Abdumuminovna, I. S. (2023). THE MAIN WAYS TO ENSURE THE ECONOMIC SECURITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY. Open Access Repository, 9(1), 29-33.
10. Abdumuminovna, I. S. (2022). Management of innovative development socioeconomic systems. Asian Journal of Multidimensional Research, 11(4), 62-66.
11. Abdumuminovna, I. S. (2022). Features of modern innovative development and formation of innovative system. Asian Journal of Research in Banking and Finance, 12(3), 14-17.
12. Ibragimova, S., & Bakhodirova, K. (2023). Formation of investment activities of energy enterprises. In E3S Web of Conferences (Vol. 461, p. 01074). EDP Sciences.
13. Ibragimova S. A., Shagaipova G. Z. MODERN PATTERNS OF DEVELOPMENT OF CORPORATE STRUCTURES IN UZBEKISTAN // Экономика и Финансы (Украина). — 2019. — №. 3. — С. 45-50.
14. Ibragimova S. A., Shagaipova G. Z. The main concepts of the development of the national economy based on innovative transformations // XXXII International Plekhanov Readings. Materials of the international scientific-practical conference. "GV Plekhanov Russian University of Economics."—Moscow, Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education "PRUE GV Plekhanov. — 2019. — С. 234-235.
15. Ibragimova S. A. Analysis of models and methodological aspects of assessing the level of innovative development // Magazine" BIZNES-EXPERT. — 2019. — С. 101-104.
16. Ибрагимов С. А., Хусаинов Р. Р. Глобализация жароёнда миллий иқтисодиётни инновацион ривожлантириш йўналишлари ва истиқболлари // Экономика и финансы (Узбекистан). — 2021. — №. 3 (139). — С. 62-67.
17. Ибрагимов С., Абдулазизов Ф. Развитие корпоративного управления в Узбекистане на основе современных мировых стандартов // Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot. — 2025. — Т. 3. — №. 1.
18. Ибрагимов С. РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА МИРОВОМ РЫНКЕ // Interpretation and researches. — 2025. — №. 5 (51).

19. Ибрагимова С., Садуллаева С. INNOVATIVE METHODS IN PRODUCTION QUALITY MANAGEMENT // Interpretation and researches. – 2025. – №. 6 (52).
20. Ibragimova S., Abdulazizov F. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СОВРЕМЕННЫХ МОДЕЛЕЙ МЕХАНИЗМА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ // Interpretation and researches. – 2025. – №. 1 (47).
21. Ибрагимова С.А. Перспективные направления “зелёной” экономики в Узбекистане. // Журнал Бизнес эксперт, 2024, № 1-2, 90-95

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>